

Beter dan de leek

Professionaliteit in de jeugdzorg

Tom van Yperen
NIZW Jeugd / Universiteit Utrecht

Conferentie 'Professionalisering in de zorg voor de jeugd'
Amsterdam, 26 oktober 2006

Waarom naar de jeugdzorg?

De gedragsproblemen van Joost (8 jaar).

- De ouders kunnen hem niet aan.
- Raad van goede buur helpt niet (meer).
- Leerkracht weet er in de klas geen raad mee.
- De hulpverlener “heeft ervoor geleerd”.

Kenmerken professionaliteit

- *Kennis* (expliciet en ‘verborgen’)
 - Alledaagse kennis
 - Vak kennis
 - Praktijkkennis / ervaringskennis
- *Vaardigheden*: kennis effectief aanwenden
- *Beslissingsruimte* om ‘op maat’ te werken

Bron: Freidson (2001)

Basisprincipes professionele jeugdzorg

Kenmerken
professionaliteit
vlgs. Freidson:

- Vakkennis
- Vaardigheden
- Beslisruimte

X

Ideeën hoe
prof. Jeugd-
zorg eruit ziet:

- Cliënten
- Professionals
- Samenleving

=

Basisprincipes
professionaliteit

- Navolgbaar
- Methodisch
- Effectief
- Efficiënt

Basisprincipes

- *Navolgbaar* : informeren, objectiveren, registreren;
- *Methodisch* : systematisch, met geijkte middelen, toetsend, zelfcorrigerend;
- *Effectief* : maximalisering kans succes;
- *Efficiënt* : niet langer, belastender en/of duurder dan nodig; continuïteit.

Basisprincipes: stand v. zaken

- *Navolgbaar* :
 - + Dossiers, informatie
 - Zeer weinig instrumentgebruik
- *Methodisch* :
 - + Werken met HVP's en doelen
 - Trouw gebruik methoden
- *Effectief* :
 - + Redelijke 'care as usual'?
 - Kan (veel) beter. Geen monitor.
- *Efficiënt* :
 - + Zo zo zo - beleid
 - Aanpak continuïteit, onderzoek kosten

Geen reden tot somberheid

- Aandacht voor m.n. navolgbaar, methodisch en effectief werken nodig *en* aanwezig.
- Grote professionaliseringslag gaande
 - In dialoog werken met doelen en hulpverleningsplannen.
 - Erkenning van interventies.
 - Implementatie algemeen werkzame factoren
 - Aanbieders laten hun specifieke hulpvormen doorlichten.
 - Veel instellingen op weg naar praktijkmonitoring effect.
 - ZonMw-impuls aan wetenschappelijk onderzoek.
 - ... etc.

Basisprincipes: Verbeteracties

- *Navolgbaar* : Meer instrumentgebruik
- *Methodisch* : Trouw gebruik methoden
- *Effectief* : Scholing. Toetsing.
- *Efficiënt* : Aandacht kosten(-effectiviteit) en cliënttevredenheid efficiëntie

Verbeter methodisch werken

Is elke cliënt wel zo uniek?

- Methoden, protocollen gebruiken als professionele routines.
- Balans:
behandelintegriteit <> responsiviteit
(routine <> maatwerk)

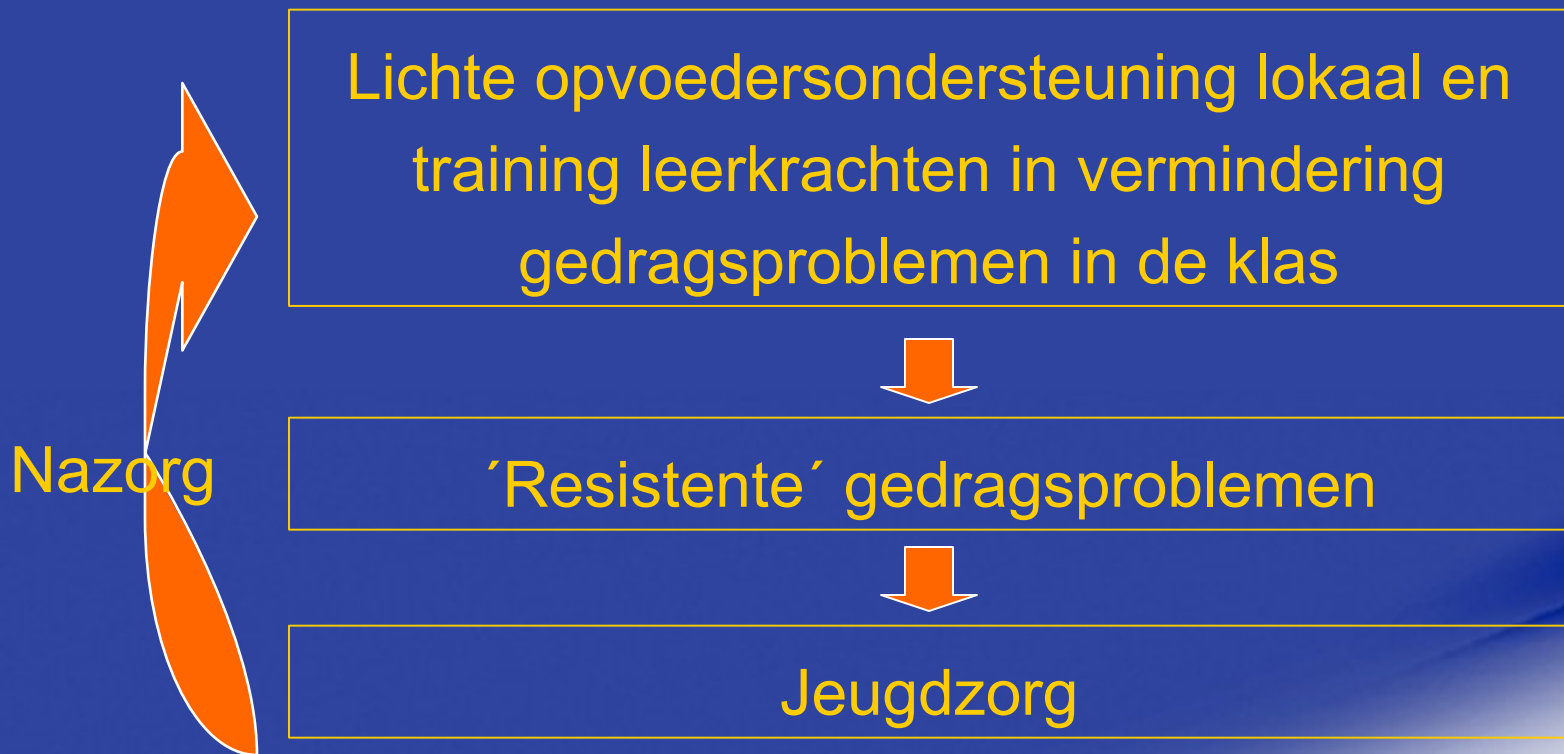
Er blijft genoeg beslisruimte over.

Verbeter effectief werken

- Meer (her- / bij-) scholing kennis en vaardigheden t.a.v. algemeen werkzame factoren en specifieke interventies.
- Beroepsregistratie van her- / bijscholing afhankelijk maken.
- Professional heeft alle beslisruimte. Toets effectiviteit met indicatoren.

Verbeter effectief werken

Samenwerkingsarrangementen maken

You are not alone ...

Werkgevers

Collectieve voorzieningen sector

Opleidingen
Onderzoekscentra
Kennisinstituten
Beroepsverenigingen
Cliëntenorganisaties
(Overheden?)

Professional

- Navolgbaar
- Methodisch
- Effectief
- Efficiënt

You are not alone ...

Werkgevers

- Alleen erkende instrumenten/interventies
- Bieden gelegenheid her- / bijscholing
- Bieden supervisie / intervisie
- Ruimte voor ontwikkeling /onderzoek
- Arrangementen samenwerking ... etc.

Collectieve voorzieningen

- Systeem erkenning interventies
- Onderzoeksprogrammering
- Kennisbeheer & verspreiding
- Bescherming & onderhoud middelen
- Accreditering actuele opleidingen
- Sterke beroepsverenigingen, tucht

Professional

- Navolgbaar
- Methodisch
- Effectief
- Efficiënt

Tot slot

Wat bepaalt het resultaat bij Joost?

Lambert & Bergin (1996):

- Cliëntfactoren 40%
- Relationele factoren 30%
- Hoop en verwachting 15%
- Methodiek 15%

Met professionaliteit de relatie, hoop en verwachting methodisch beïnvloeden!
Aaibare hulpverlener is niet genoeg.